

دستورالعمل زاویه مقدسه امامزاده داود(ع)

علی اکبر صفری

آستانه مقدس امامزاده داود (علیه السلام) در دل کوههای سر به فلک کشیده البرز، در شمال غربی تهران قرار دارد. این زیارتگاه در شش کیلومتری منطقه کوهستانی توچال و چهار کیلومتری روستای کیگا واقع شده است و در تقسیمات کشوری جزء دهستان سولقان از بخش کن تهران به شمار می آید.^۱ از آن رو که خاندان پیامبر (ص) در آن روزگار سخت ستم در غربت و گمنامی زیسته‌اند و تاریخ زندگی امامزادگان به علت پراکندگی در سرزمین های اسلامی نانوشته مانده است از سوی دیگر بسیاری از آثار مکتوب شیعه به دست نابودی سپرده شده است، از زندگی این امامزاده بزرگوار آگاهی چندانی در دست نیست.^۲

شهرتگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۱. دایرةالمعارف تشیع ج ۲ ص ۴۲۵.

۲. برای مطالعه بیشتر نگاه کنید به کتابهایی که درباره زندگی امامزاده داود (ع) نوشته شده است:

- امامزاده داود (ع)، نادعلی خانعلی، (تهران، یگانه، چاپ دوم، ۱۳۷۸)

- رساله در نسب امامزاده داود، محمد شریف رازی، ۱۳۶۰ ق

- رساله داوودیة، آیت الله سید محمد علی روضاتی، وقف میراث جاویدان، ۱۳۷۳ ش، شماره ۶ و سفیران رستگاری

(سی مقاله درباره امامزادگان)، به کوشش محمد ملکی (تهران، صبح صادق، ۱۳۸۴)، ص ۱۴۱ - ۱۴۶

- زندگی و پرتوی از کرامات امامزاده داود علیه السلام، محمد علی کوشا، (آستان مقدس امامزاده داود علیه السلام)، (۱۳۷۳)

- اختران فروزان ری و تهران یا تذکرةالمقابر فی احوال المفخر، محمد شریف رازی، (قم: مکتبه الزهرا (سلام

علیها)، (۱۳۶۵) ۴۶۵ - ۴۶۹

- اختران تابناک یا کشف الکواکب زندگی مشاهیر امامزادگان علماء آل ابیطالب، شیخ ذبیح الله محلاتی، (تهران،

تبار نامه این امامزاده بزرگوار بنا به نظر دانشمندان نسب‌شناس به امام حسن مجتبی(ع) می‌رسد. مرحوم بدایع نگار در کتاب بدایع الانساب^۱ شجره این امامزاده را چنین نوشته است:

«داود بن عماد بن جعفر بن نوح بن عقیل بن هادی در چار فرسنگی طهران سمت شمال در میان کوه بقعه دارد. مزور است. از طهران تا فرحزاد دو فرسنگ و از فرحزاد در میان دره و کوه تا آنجا دو فرسنگ است و مردم طهران در تابستان به آنجا بسیار می‌روند. و اعتقاد دارند. این حقیر بسیار آنجا رفته متولیان آنجا عوام و نادانند. پدران این داود را گویند در سولقان - که نزدیک آنجا است - مدفون اند لیکن هادی را ندانند به کدام امام اتصال پیدا می‌کند. بعضی گمان کرده‌اند که شاید داود بن موسی بن ابراهیم بن امام موسی (ع) است. این بنده کمال تفحص در کتب کرده هادی نام نداریم. جز جد امامزاده ابو عبدالله که در فرحزاد است و اینها ساداتی بودند که از دست دشمن به کوهستان فراری بودند، و این امامزاده حسنی است به این قسم: ابن عماد بن جعفر بن نوح بن عقیل بن هادی بن یحیی بن قاسم بن ابراهیم طباطبا بن اسماعیل بن ابراهیم بن حسن مثنی بن امام حسن مجتبی (ع). والله اعلم»

آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی نیز این شجره نامه را به این شرح تأیید کرده است:^۲

نسب شریف امامزاده داوود (۱)

باسمه تعالی

هو السید الجلیل شرف‌الدین داوود بن عمادالدین یحیی بن جعفر بن نوح بن الحسن ابن ابی‌الحسن یحیی الهادی الی الله، الذی ولد بالمدينه سنه ۲۴۵، و خرج باليمن علی المعتضد العباسی سنه ۲۸۰، و توفی بها مسموماً سنه ۲۹۸ الهجریه، و قبره فی بلده صعه من بلاد اليمن مزار مشهور، و هو ابن ابی عبدالله الجواد بن القاسم الرسی، الذی ولد بالمدينه سنه ۱۶۱، و توفی بوادی ذی الحلیفه سنه ۲۴۶ من الهجره، ابن ابراهیم طباطبا بن اسماعیل الدیباج بن ابراهیم الغمر الجواد الکریم ابن ابی محمد الحسن المثنی ابن الامام ابی محمد الحسن المجتبی ریحانه رسول الله .

و این نسب را سه نفر از علمای نسب نوشته‌اند: مرحوم سید جعفر اعرجی، صاحب کتاب "مناهل الضرب فی انساب العرب"؛ و مرحوم والد بزرگوارم آیه الله آقا سید شمس‌الدین محمود الحسینی المرعشی در کتاب "مشجرات العلویین"؛ و مرحوم نسابه خبیر آقا سید مهدی، معروف به «بدایع نگار» در کتاب «بدایع

اسلامیه، ۱۳۴۹)، ص ۲۳۵ - ۲۳۶

- جزوهای درباره زندگی امامزاده داود (ع)، محمدباقر ساعدی خراسانی، (مشهد: ۱۳۷۲ق.).

پژوهشی در زندگی شرف‌الدین داود الحسنی، محمود افتخارزاده، تهران: رسالت قلم، ۱۳۸۵

۱. میراث بهارستان دفتر دوم؛ بدایع الانساب فی مدفن الاطیاب، سید مهدی بدایع نگار (۱۳۳۸ - ۱۳۳۰ ش) (تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۸) ص ۴۵۱

۲. موسوعه العلامه المرعشی، المجلد الاول: الترجم و السیر، با همام محمد اسفندیاری، حسین تقی زاده (قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۲۳ ق / ۱۳۸۹) ص ۷۷۵-۷۷۶

الانساب» خود، و هر سه نفر محل وثوق می‌باشند.

و اما آنچه بین اهالی آن حدود معروف است که ایشان از احفاد حضرت سیدالساجدین هستند، حقیر مدرکی به جهت آن نیافتم، و چند قطعه کاغذ کهنه در دست آقایان خدام والامقام آنجا است و در آنها، اشاره شده که ایشان از ذراری حضرت سجاد می‌باشد، آنها مورد اعتبار نیست.

نسب شریف امامزاده داوود (۲)

السید الجلیل شریف‌الدین داوود، الشهیر بین الناس ب«امامزاده داوود»، و قبره بزلر قریباً من کیکا، و کان عالماً محدثاً زاهداً، صائماً قائماً وله ذریه، ذکره النسابتان العلامتان؛ والدی آیه الله السید شمس‌الدین محمود الحسینی المرعشی النجفی، المتوفی سنه ۱۳۳۸ الهجریه، و العلامه السید مهدی الحسنی الافطسی الشهیر ب«بدایع نگار» فی کتابه «بدائع الانساب»، قالوا صورته نسبه هكذا: شرف‌الدین داوود بن عماد‌الدین یحیی بن جعفر بن نوح بن الحسن الغیلی الیمانی ابن ابی الحسن یحیی الهمدانی، الذی ظهر بالیمین سنه ۲۸۰ فی ایام المعتضد العباسی، وکانت ولاده هذا السید الجلیل بالمدينه سنه ۲۴۵، و توفی ببلده صعده، من بلاد الیمین سنه ۲۹۸ الهجریه، وله کتب فی الفقه و الکلام و فتاوی انفراد بها، و هو ابن ابی عبدالله الحسین الجواد ابن القاسم الرسی القب ب«ترجمان‌الدین»، له کتب فی الفقه و الکلام رد علی ابن المقفع، ولد سنه ۱۶۹، و توفی ۲۴۶ الهجریه، و کان قد اختلف فی جبل الرس خوفاً من الأمون، و من ثم اشتهر ب«القاسم الرسی»، و هو ابن ابراهیم بن اسماعیل بن ابراهیم الغمر ابن أبی محمد الحسن المثنی، ولد سنه ۴۲، و توفی سنه ۸۰ الهجریه فی زمن عبدالملک، و قبره بالقیح، و هو ابن الامام ابی محمد الحسن السبط، ریحانه رسول الله . شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی ۱۶ محرم سنه ۱۳۸۵

ساختمان آستانه مقدسه در زمان صفویه ساخته شده و در حکومت فتحعلی شاه قاجار آن را بازسازی و بخش‌هایی را به آن افزوده‌اند این تعمیر به تاریخ ۱۳۴۳ از سوی شاهزاده جهان سوز میرزا انجام شده است در عهد حکومت ناصرالدین شاه به سال ۱۲۹۲ به اهتمام مهدی خان نایب فراشخانه تاریخ تجدید بنای این زیارتگاه ثبت شده است.

نا گفته نماند در کنار مرقد مطهر امامزاده مزار دیگری منسوب به طاهر معروف به قنبر، غلام امامزاده داوود واقع شده است: غلامحسین افضل الملک المعی گزارشی از این مزار ثبت کرده است: «در صحن امامزاده داوود سمت غربی در اطایکه قریب به حرم امامزاده که در جهت قبلی صحن واقع است معروف به مقبره قنبر غلام حضرت امامزاده است قبر مساوی زمین و لوحی دو قطعه بر روی وی از سنگ مرمر

۱. در این باره نگاه کنید به مقاله «بناهای تاریخی و مذهبی تهران قدیم و خارج شهر» امامزاده داود - قصبه کن ، مجموعه مقالات (در زمینه باستان شناسی)، محمد تقی مصطفوی، (تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۱) ج ۱، ص ۳۹۳-۳۹۹.

نصب شده و این کلمات بر او منقوش و منقور به خط بر قطعه بالائین: به عهد دولت روز افزون خدیو زمان صاحبقران دوران شاهنشاه جم نشان فتحعلی قاجار خلد الله ملکه توفیقات یزدانی شامل احوال نواب مستطاب مالک رقاب شاهزاده اعظم جهانسوز میرزا شد به تعمیر این مرقد شریف که مضجع خادم آستان سپهر بنیان امامزاده اعظم الشان امامزاده داوود است و ممکن جسد مطهر قنبر غلام آن مقرب درگاه خالق و دود است بتاریخ شهر جمادی الثانی پرداخت ۱۲۵۰

برقطعه زیرین:

سر کبری خازن الدوله که هست	در حریم شاه بانوی مهین
آن ملک طینت که امد در جهان	پاک رای و پاک زاد و پاک دین
خواست نفی آتی از روز جزا	خواست اجری بهر روز واپسین
در جوار حضرت داوود جست	این سعادت راو شد بختش قرین
کرد این عالی عمارت را بنا	از خلوص نیت و صدق یقین
تا که باشد زایرانش را مکان	تا که باشد خادمانشرا مکین
به پاس دولت دارا چو یافت	زیب اتمام این بنای دلنشین
کلک قرغی بهر تاریخش نوشت	آمد اینجا رشک فردوس برین

سنه ۱۲۴۳

این دو قطعه سنگ مرمر یک قطع و یک اندازه مثل اینکه یک قطعه بوده ولی از میان شکسته و منفصل شده است این دو تاریخ مختلف که یکی پنجاه و دیگری چهل و سه شاهد است بر اینکه قطعه بالائی را بعد بر قطعه زیری متصل کرده‌اند و لله العلم^۱.

اکنون این آستانه مقدسه به وسیله اداره اوقاف و امور خیریه اداره می‌شود و ساختمان ها و مغازه های اطراف آن گسترش یافته و به شهرک امامزاده داود تبدیل شده است.

نسخه کتابچه دستورالعمل نایب الحکومه، متولیان، فراش ها و ساکنین به شماره ۱۶۶۸۲ در کتابخانه مجلس شورای اسلامی نگهداری می‌شود و تاریخ صدور آن در سال ۱۳۰۸ ق است و در این حکم وظیفه اشخاص به ترتیب اهمیت تعیین شده است.

نخست نایب الحکومه، دوم متولیان، سوم فراش ها و چهارم کسبه.

۱. کراسه المعی، غلامحسین افضل الملک المعی، نسخه خطی شماره ۹۴۵۰ کتابخانه مجلس شورای اسلامی، برگ ۱۸۹ / (صفحه شمار ۳۵۹-۳۶۰) این اثر با ویرایش و تحقیق جناب آقای کورش نوروز مرادی منتشر خواهد شد.

وظیفه نایب الحکومه که در اصطلاح نایب گفته می‌شد امنیت و رسیدگی به شکایت زائران و فراهم آوردن رضایت آنان است.

امور متعلق به متولیان امامزاده درباره کشیک حرم، زیارتنامه خوانی، کفش داری و مسائل مربوط به اجاره مغازه ها خلاصه می‌شود. و فراش ها نیز نظافت، جارو کشی، آب پاشی و بهداشت آستانه و اطراف آن را به عهده داشته‌اند. تکلیف کسبه چگونگی داد و ستد و عرضه کالاهای مورد نیاز زوار به قیمت عادلانه. پس از یک قرن و اندی از تاریخ نگارش پیش نویس این دستور العمل هنوز بندهایی از آن می‌تواند گره از کار بسته اماکن زیارتی باز کند.

برای نمونه:

...نایب الحکومه... باید عموم مردم نهایت محمدمت و سپاسگذاری را داشته باشند چنانکه احدی اظهار تظلم و تشکی نماید، نایب مورد مواخذه سخت خواهد شد. باید رفاهیت همه را منظور دارد.

«باید اجناس از همه چیز وافر و ارزان و مناسب با آن، چنانچه اظهار شکایت از احدی شود نایب مسئول خواهد بود»

(در خصوص تنظیف زاویه مقدسه باید کمال اهتمام و نهایت مراقبت را به عمل بیاورد که به قدر پر کاه در اطراف صحن و حول و حوش روضه مطهره...)

افزون بر آن بزرگترین و ارزنده ترین مطلب این دستور العمل، انجام وظایف و اداره اماکن زیارتی بر پایه قانون تعریف شده است، تا از تکروری و خود سری و گاه کجروی و پرداختن به امور خارج از وظیفه پرهیز شود.

در این دستور العمل: رشوه، گرانفروشی، بی نظمی مسئولین، اجحاف و مزاحمت، تجاوز به حقوق مردم و بی رضایتی آنها جرم تعریف شده و با جریمه، تنبیه، اخراج از منطقه همراه است.

این فرمان حاکی از آنست که بقعه امامزاده داود در آن روزگار نیز رونق خاصی داشته و شماری از مردم در آنجا سکونت داشته‌اند و زیارت این امامزاده واجب التعظیم از برنامه های زندگی تهرانی ها بوده و به اصطلاح حق همسایگی را به جا می‌آورند.

۱- امامزاده داود، نادعلی - خانعلی به نقل از سنگ نوشته مزار امامزاده، ص ۱۹ - ۲۰

در این مجال قصیده مجذوب تهرانی از شاعران روزگار قاجار تقدیم می‌شود. دیوان خطی این شاعر به شماره ۱۶۷۰۵ در کتابخانه مجلس شورای اسلامی نگهداری می‌شود:

مهمین ازلی باب مرحمت بگشود	گذشت موسم دی نو بهار رخ بنمود
وزین باغ بهاری بیباغ و راغ چمن	دم ربیع ز دلها غبار غم بزدود

یپای گلبن سوری بصد کرشمه و ناز
چکید بر ورق لاله ژاله از شبنم
شبی به گوشه تنها تهی ز فکر و خیال
که ناگهان ز در آمد بتی فرشته لقا
لبان غنچه زهم باز کرد گفت چنین
خوش است طرف گلستان بیانگ چنگ و ریاب
ز چنگ لعبت سیمین عذار زهره جبین
ز راه عجز گشودم زبان برای جواب
زنار عشق چنان زد شرر بکشور دل
نمود سرخوش و مستم ز رطل های کهن
زنوک خامه نمودم چکامه عنوان
نتاج مرتضوی شاهزاده دو جهان
رموز کنز خفی رهنمای عالم غیب
شهنشاهی که بدی بالعشی و الابکار
مدام بود بمحراب خاضع و خاشع
سالله نبوی یادگار زین العباد
خدیو پاک ضمیری که شد ز روز ازل
بطوف مرقد وی قدسیان نموده نزول
هزار بهمن و کاوش و نوذر و کسری
تمام خلق جهان جمله از ضیاع و شریف
گلی بود ز گلستان سید ثقلین
چگونه وصف نمایم جلال رفعت او
کسی که منکر اوصاف آل حیدر شد
محب وی بیجهان شاد و خرم و سرور
بدوستان تو مفتوح جنه الماوی
شها ثنای تو محذوب گفته از اخلاص

ز عشق بلبل دستان سرا غزل بسرود
که در فضای گلستان طراوتش بفزود
نشسته بودم و فارغ ز قید مایه و سود
ز خنده شکرین طاقیت از کفم برپود
ز جای خیز و در این فصل باید از چه غنود؟!
شراب شاهد فرخ لقا و ناله رود
شراب لعل مروّق بکش برغم حسود
نداد بر من مسکین مجال گت و شنود
کشید سر بفلک شعله و زبانه و دود
رها نمود زغم فارغم ز بود و نبود
بمدح سبط پیمبر ستوده معبود
سرور سینه زهرا خدیو کشور جود
قوام شرع مبین مقتدای اهل شهود
ز فرط زهد گهی در قیام گه به قعود
ببزم قرب گهی در کوع و گه به سجود
عزیز احمد مختار حضرت داود
مهین ستوده پروردگار حی و دود
بعرش لمعه انوار وی نمود صعود
به محضرش بصف چاکران نموده درود
به آستان جلالش نهاده اند خدود
مهی ز بود ز شبستان احمد محمود
فضایلش بود اندر زمانه نامعدود
یقین بدان که بود از نتاج عاد و ثمود
عدوی وی همگی خار و خائف و مردود
بروی منکر تو باب مغفرت مسدود
بخاکپای تو هر دم کند سلام و درود

متن دستور العمل زاویه مقدسه امامزاده داود

هذه کتابچه دستور العمل هذه السنه توشقان ثیل ۱۳۰۸ زاویه مقدسه حضرت امامزاده واجب التعظیم و التکریم امامزاده داود علیه آلاف التحیه و الدرود که باید نایب الحکومه و متولیان حضرتی و فراش ها و ساکنین زاویه مقدسه حسب المقرر معمول دارند فی ۲۵ ذیقعدہ الحرام ۱۳۰۸

کتابچه دستور العمل نایب الحکومه و متولیان و فراش و کسبه و سایر اجزای زاویه مقدسه حضرت امامزاده داود علیه آلاف التحیه و الدرود که باید مطابق قرارداد این کتابچه حرکت و رفتار نموده معمول بدارند فی شهر ذیقعدہ الحرام توشقان ثیل ۱۳۰۸.

تکلیف نایب الحکومه زاویه مقدسه این است که آنچه لازم انتظام و انتساق^۱ است در کلیه امورات باید داشته باشد بخصوص نهایت اهتمام و کمال و مواظبت را در واقع نشدن بی اعتدالی و جبر و عنف زائرین و مترددین باید مرعی دارد. و اشخاص اجامره و اوباش و الواط و مفسد و شرور را نگذارد در زاویه مقدسه توقف نمایند فوراً باید آنها را بیرون نماید که سر منشاء فساد منقطع و مردود شود و همچنین تریاک کش و چرسی و پینکی و شراب خوار و مرتکبین از معاصی را بعد از تنبیه و سیاست شدید فوراً از زاویه مقدسه اخراج نمود و به هیچ وجه نگذارد از چنین اشخاص ابدا وارد روضه مطهره بشوند و اشخاص وارده را از قبیل زائرین و مترددین از اعلی و ادنی و وضع و شریف و صغیر و کبیر و غنی و فقیر و رجال و نسوان در حال تحصیل یکان بقدر مراتبهم کوتاهی و تسامح ننماید

باید عموم مردم نهایت محمدمت^۲ و شکر گزاری را داشته باشد چنانچه احدی اظهار تظلم و تشکی نماید نایب مورد مواخذه شدیدة سخت خواهد شد و باید رفاهیت همه را منظور دارد و در خصوص اجناس بقالی و نانوائی و قصابی و علافی^۳ و غیره که شرح آن بعد از این صفحه نگاشته شده مطابق همان قرار داد. باید اجناس از همه چیز وافر و ارزان و مناسب با آن چنانچه اظهار شکایت از احدی شود نایب مسئول خواهد بود.

در باب ظروف حضرتی هر یک از آحاد و افراد و زوار و غیره که محتاج هستند باید به نایب اطلاع بدهند، نایب هم فراشی بجهت این کار مشخص نماید که از متولیان ظروف را گرفته به زائرین بدهد و بعد از انقضاء ایام توقف بدون رشوه و تعارف و کرایه بل بلاعوض و مجاناً از زوار مسترد و دریافت نموده و تحویل متولیان حضرتی بدهد و هنگام گرفتن ظروف قبض بدهد و در موقع استرداد قبض خود را دریافت نماید تا از ظروف چیزی حیف و میل نشود و تلف نگردد و در هر روز صحت و سقم عمل خود به نایب راپورت بدهد و نایب هم باید همه روزه از هنگام حرکت زوار الی آخر زواری، روزنامه مفصلی به اسم آحاد و افراد و زائرین

۱. انتساق: نظم پذیرفتن، منظم گردیدن

۲. محمدمت: ستایش، مدح، نیکنامی

۳. علافی: آنکه کارش فروختن جو، کاه، یونجه، زغال و هیزم و مانند آن باشد.

و مترددین و وقایعات در زاویه مقدسه را نوشته و هفته به هفته اخبار و استحضار بدهد تا شرح وقایعات به عرض خاکپای مهر اعتلای مبارک رسیده شود از واردین احدی باید فروگذار نشود که کذب آن در پیشگاه حضرت مبارک مکشوف نشود و در باب قرارداد فیما بین کسبه و فراش و حقوق متولیان و غیره هرچه تحدید شده و مشخص گردیده معمول بدارد و این مسئله باعث آسودگی و مزید دعاگویی عموم مردم است که همواره دعا بدوام دولت ابد مدت قاهره خواهند نمود.

در خصوص تنظیف زاویه مقدسه باید کمال اهتمام و نهایت مراقبت را به عمل بیاورد که به قدر پر کاه در اطراف صحن و حول و حوش روضه مطهره و در زائرین و رواق از زبیل و خاکروبه و پقرمال^۱ و غیره ابداً نباشد و آنچه باعث عفونت می باشد فراشی بجهت این کار مشخص نماید که در دفع آن بکوشد و متصل مشغول جاروب و تنظیف و بردن زبیل^۲ و خاکروبه باشد. و قدغاً هم باید بشود که در نزدیکی، زوار گوسفند و غیره نکشند و از جمیع کثافتها حول و حوش باید محفوظ باشد.

و در باب بی اعتدالی فراش ها و یا متولیان از کسبه و زائرین و غیره دیناری پنجهزار جریمه مالیات شدید باید بگیرد. به هیچ وجه احدی بغیر از این قرارداد حق مداخله ندارد و برای هر کس تکلیف مشخص شده است باید هر یک مشغول کار مشخص خودشان بشوند. فقط این قرارداد جهت رفع نزاع و گفتگوی اجزا خواهد بود. بدیهی است که هرگونه خلافی و نقصانی حاصل بشود به چشم نایب دیده خواهد شد مورد مواخذه شدیده و تنبیه و سیاست سختی خواهد شد.

تکلیف متولیان این است که در ایام هفته برای خودشان قرار کشیک بگذارند که حد اعتدال فیما بین آنها حرکت شود. در ایام هفته هر روز یک نفر متصدی زیارت نامه خوانی و یک نفر هم متصدی کفش گذاری زائرین شود و در چنین صورتی در باب زیارت نامه خوانی و سایر ردیات که مردم می دهند هر یک بقدر رزق مقسومه به آنها عاید خواهد شد که دیگر محل نزاع و گفتگو فیما بین آنها واقع نخواهد شد چنانچه هر یک از این قرارداد تخلف بورزد و باید بابت هر یک روز خلاف از قرارداد، از شخص مخالف نیم ریال بگیرد. هیچکس خلاف قرارداد رفتار ننماید.

و در باب اجاره دکاکین^۳ و اصناف چون همه ساله نزاع فیما بین متولیان بوده علیهذا اصناف، نانویی و بقالی و قصابی و علافی^۴ و غیره بکسبه کلیه اجاره داده شد که تمام مال الاجاره به توسط نایب بحیطه وصول آمده مطابق تقسیم مفصله آتیه است که در حق آنها معین و مشخص میشود نایب باید با آنها بدون کسر و نقصان برساند قبض دریافت نماید این مسئله مقصودی جز آسودگی آنها نیست.

بموجب این قرارداد ابداً ماذون نیستند که مداخله بکار دیگران بنمایند. باید آنچه سعی دارند در خصوص رساندن ظروف بزوار و غیره کوتاهی و تسامح نمایند نوشته از فراش بگیرد و ظرف تحویل او بدهد و صبح

۱. پقر، پقره: فضولات چارپایان

۲. زبیل: هم ریشه و هم معنی زباله، خاکروبه، آشغال

۳. دکاکین: دکانها

۴. علافی: آنکه کارش فروختن جو، کاه، یونجه، زغال و هیزم و مانند آن باشد.

آن روز بعد از رفتن زوار بعینها مسترد دارد و نوشته آن فراش را پس بدهد. چنانچه به قدر دیناری کرایه از بابت ظروف بگیرند هر دیناری پنجهزار جریمه باید توسط نائب از آنها گرفته شود و هرگاه یکعدد از ظروف کسر و نقصان حاصل شود عددی پنجهزار هم جریمه و تاوان و غرامت از آنها باید نائب بگیرد و ظرف خریده عوض، در جای ظرف حضرتی بگذارد.

تکلیف کسبه در زاویه مقدسه این است که اصناف از قبیل نانوائی و بقالی و قصابی و علافی و عموم کسبه باید جنس از هر قبیل که باشد مطابق نرخ فرحزاد در هر یک منی یکصد دینار از خشکه بار و یکشاهی از تره بار اضافه بفروشد ولی بهیچوجه کم و کسر نفرشوند و اجناس باید از همه چیز ارزان و وافر و زیاد باشد باین مثابه که اگر پنجهزار نفر جمعیت زوار یک مرتبه وارد شوند یکی از آن پنجهزار نفر، شکایت از کم فروشی و یا نبودن جنس نماید باید فوراً همان کاسب ده تومان جریمه کرد و از زاویه مقدسه اخراج نمود ولی به غیر از مال الاجاره فیما بین قرارداد خواهد شد دیگر احدی حق مزاحمت و اجحاف و تعدی و تعارف ندارد چنانچه چیزی از نائب و متولیان و فراش و غیره بدهد، مسئول و مواخذه سخت خواهد شد و قرار هریک اجناس یک ریال جریمه از آن شخص گرفته می شود.

نرخ قرار اجناس از قرار تفصیل این است

نان گوشت نخود لوبیا روغن برنج شیره شیر
تخم مرغ پنیر کاه جو یونجه ذغال نفت قند چای

تکلیف فراش این است که دو نفر شب دو نفر روز کشیک داشته مشغول انتظام و تنظیف زاویه مقدسه باشند و بغیر از رسانیدن ظروف و سایر اسباب لازمه بزوار دیگر به هیچوجه حق دخالت بکار دیگران ندارند. در باب ظروف مقرر شد شب به شب قبض به متولی بدهد و ظرف تحویل بگیرند و بعد از ایام توقف زوار ظروف را از زوار مسترد داشته بعینها تحویل متولیان بدهد و قبض خود را دریافت دارد و چنانچه قبض یک عدد ظرف به اسم فراشی در گرو متولیان بماند و یا یک عدد از ظروف کم شود عددی کوچک را پنج هزار و بزرگ را با المضاعف از قیمت با جریمه و سیاست از فراش باید نائب بگیرد و ظرف دیگر خریداری نموده در جای آن بگذارد و باید در تمکین نائب باشد و بغیر از کله و پوست [گوسفند قربانی] که حق معمولی آنهاست چیز دیگر از بابت کرایه اسباب و یا رشوه و یا تعارف و تاخیر و تعدی از کسی بگیرند هر دیناری یک تومان با هزار گونه سیاست از فراش گرفته خواهد شد چنانچه بقدر پر کاه زییل و یا خاکروبه در حول و حوش صحن و یا منزل زوار به هم برسد هر نفری پانصد چوب با دو تومان جریمه خواهد شد همه مردم باید رضایت داشته باشند و جهی و دیناری ماذون نیستند از کسی مطالبه نمایند فقط مستحق همان مواجب مقرر خودشان می باشند.

آنچه باید از زاویه مقدسه باید دریافت شود
آنچه باید بکاتب و متولیان و فراش و غیره داده شود.

۱۷۷۸۲
۲۵۷۸۴۷

مزارک کعبه و کعبه کعبه
حصر امام علیه السلام و کعبه کعبه
عنه السلام و کعبه کعبه
و متول حصر و کعبه کعبه
حرم المصطفى و کعبه کعبه

